

Monika Herceg: OČE

Dobro sam oče, ne brini. Držimo se u skupinama da nam bude lakše. A i barem imaš s kim porazgovarati. Ima starijih, ima i djece.

Prošla je godina, oče
I godina, i godina,
i godina, i godina
pa još jedna godina
Možda je ta zadnja bila i najkraća
Možda je

Naučio sam da se na sve navikneš
Pogotovo na bol
Naučio sam kako jedna bol umanjuje drugu
Naučio sam koliko tijelo može podnijeti
Naučio sam da se nikad nisam prestao bojati mraka
Bole me stopala
Nekad netko donese nekakve cipele
Veselim im se kao tom novom svijetu
Ali opet me izuju
Pa nas potjeraju natrag
Uvijek natrag

Ma sve je u redu, oče. Neću se vratiti. Zima je bila lakša nego prošle godine.
Neću sada valjda odustati. Znam da se brinete. Ali bit će dobro, vidjet ćeš.

Bos, oče
Vani je štipala zima,
snijeg je taman prekrio sve,
a ja sam bos hodao šumom
Nisam ih osjećao
Prste
Opet su nas uhvatili
Uzeli nam obuću
Čak i dječacima
Prsti su nam plavi

Ne osjećamo više
Mrak je, takav mrak da
sam umro, oče
Hoće li ih rezati, hoće li oče?

Meni
Njima
Prste
Naše prste

Dobro sam, ne brini. Djeci s nama je puno gore. Ima dječaka od desetak godina.
Lako za mene. Zbilja ne brinite. Mi se znamo za sebe izboriti nekako.

A oni su pustili na mene psa
Rekli da je zemlja njihova
i zrak je njihov oče nema veze što je sve božje
Što oni znaju o bogu, oče
Oni su rekli grizi i grizao je grizao je
Meso do kostiju je grizao
Kada sam pao u još jednu smrt
rekao mu je dobro je dobro
Ali ja nisam mrzio psa, oče
Zaista nisam

Dobro sam oče, mislim da ćemo uskoro moći preko.
Nisu takvi, oče, dobro je, više nas je, držimo se.

Sreo sam očeve, oče, mnoge očeve
i one koji to nikada neće postati
jer su nam to oduzeli
Lako za odjeću i obuću,
ali oni su nam uzeli šansu da volimo
Skinuli su nas gole
i prekrili pendrecima
Mislili su nestat ćemo ako dovoljno jako udare
Mislili su da smo izmišljeni
Tu na granici dva svijeta samo je njihov stvaran
i ako udaraju dovoljno
po našim golim tijelima,

ako nam ih oduzmu,
ako nam uzmu čvrstoću

To što ne plaćemo

Ali plakali smo, oče

Plakao sam
I bio sam tako malen
Molili smo ih, oče
Molio sam ih
Nemojte nemojte više
Molim vas
Ne mogu više
Molim vas

Bilo je djece, oče
koji su postali muškarci
kad su ih tako sitne i pothlađene
skinuli i ostavili da čekaju satima
Gutali su maglu
Bolesni
Ta desetogodišnja tijela
tresla su se tako su se tresla, oče
i ne znam kako su preživjela

Jesu li preživjela, oče?

Dobro je, oče. Imamo za pojesti.
Ne brini. Imamo i odjeće, nađe se dobrih ljudi, uvijek ih se nađe.
Ako se ja vratim sad, kako ću nam moći pomoći?

Jesam li ja preživio, oče?

Jesam li umro već onda, kad je pala smrt među nas
Već onda, oče, dok sam ih nosio tako tihe
Nisam znao
Nisam znao, oče
Još sam tamo
i govorim im da žive,
a oni su umorni od te stalne buke i ne žele
pusti nas kažu mi

Smrt je dobra

Ma bit će to dobro, oče. I doživjet ćeš unuke.
Obećajem ti.
Kad budem imao djecu, neće odrastati u krvi.
Neće.

Tvoj brat, pod zemljom, oče
Moj brat, pod zemljom, oče
Ti tu zemlju ne želiš pustiti
Kažeš da je smrt ionako tu kraj tebe
I kraj mene je

Čekali smo goli,
čekali smo
Zaboravili da imamo ruke,
da imamo oči,
Mi smo šibe, oče,
šibe koje su lomili
i nismo tako jaki da se ne slomimo
I čovjek kraj mene i žena kraj mene,
imali su troje djece,
pet godina, oče,
tri godine, oče
A oni su nas skinuli tukli, skinuli
On je držao dijete
kad su mu stavili pištolj na glavu
Smijali se
Smijali se, oče
dok je gol držao,
svoje maleno dijete
Gdje je taj bog?
Reci mi, gdje je taj bog?
Tvoj njihov
Gdje je?
Vrištali su
Vrištali su
A čovjek je uzeo pištolj
i držao ga na glavi
čovjeku koji drži dijete
On je plakao,
dijete je vrištalo

i mi smo pomislili
to je to,
gotovo je
Sad je sve ovo gotovo

Onda ga je udarao,
udarao, udarao
Vrištali su
Trčali smo goli
Pao sam
Dijete, gdje je dijete?
Je li dobro?
Žao mi je, tako mi je žao
Lako za mene, oče,
ali kako njima objasniti
te zvijeri

Dobro sam, oče. Dani su dugi. Pokušavamo svako malo prijeći, ali znaš kako je.
Nisu povjerljivi. Promijenit će se to, sigurno sam. Poljubi majku. Reci joj da je volim.

Gdje da zakopam to dijete, oče?

Jer ono nikad neće otići
iz ruku svog oca
Ono će vrištati
cijeli svoj život
Gledat će pištolj na glavi svoga oca
i njegov strah
Bit će u svakom mraku, oče
U svakom mraku bit će
strah njegova
gologa oca
Ono će gladovati
Ono će zepsti, oče
A oni će se smijati

Je li to stvarno taj bolji svijet?

Ta djeca će odrasti
pokušavajući
Zamisli, oče,
ta djeca postat će ljudi
u tom mraku

I gladovat će
i onda opet
bit će goli,
goli,
pretučeni

Još malo, oče. Ma što je jedna godina, još jedna godina, naspram cijelog života.

Gdje da zakopam ovu nemoć?
Gdje da zakopam taj bijes?
Šaka mi je nemirna,
ali ne želim udarati oče
Ne želim

I toliko nas je koji nikad nećemo
postati očevi
jer nećemo htjeti
ovaj bijes
nikome dati
Pogotovo ne djeci

Bila je blaga zima, oče. Sad će i ljeto. Ne brini. Voda je tada mirnija. Što
je još jedna godina naspram cijelog života.